

זעקי אבן אהובה

בין מגרדי השחקים

נישאת דמות אליה אפריקאית זו בידי סבלים, כשמשקלה מגיע לכמה טונות. הפסלים שהובאו לארצות-הברית בידי הישראלי אנטול ירון עוררו התרגשות בחוגי האמנות שם. זוהי הפעם הראשונה שיצירות של פסלים אפריקאיים באבן מובאות ליבשת.

נפל בעבר קורבן לכמה סוחרים שהוליקוהו שולל, חשב את ירון לאחד מהם. אבל ירון לא ויתר. בחוש מיסטורי הרגיש צלם הי עתונות הישראלי כי כאן נקרתה לו הי

מהג'ונגל -

בפתחו של המיכרה בקירבת יונהסבורג עוסקת קבוצה של אמנים אפריקאיים בעיבוד אבני הצור הקשות לפסלים. כל פסל עובד בשעות הנוחות לו ומפסל ככל העולה על רוחו. הפסלים, שלוקטו משבטים שונים, נהנים מ-30% מההכנסות ממכירות יצירותיהם בעולם.

שתיקה בסלע

הפסל האפריקאי הצעיר, גודפרי צ'טמברה, חוצב במקבת ובפטיש את דמויות האבן בכפר האמנים ליד יונהסבורג, שם עובדים הוא ועוד 19 פסלים אפריקאיים בסלעים הנחצבים מתוך מיכרה מיוחד. למטה נראית יצירתו המושלמת של צ'טמברה, שנקראה בפיו „אחוות אחים“. שהוצגה בשדרה החמישית בניו-יורק. פסל זה, נרכש ע"י מוזיאון בטכס ב-25 אלף דולר.

ביונהסבורג, סיפר, „למדתי כל הקשור בהיסטוריה של האמנות האפריקאית.

כל כספו של ירון היה מושקע באותן טונות של אבן הצובה שנישאו באניות לניו-יורק. הוא לא ידע עדיין מה יעשה עימו ולמי ימכור אותן. כאשר הגיע לניו-יורק והחל לטייל בין הגלריות השונות בנסיון להציג את פסליו האפריקאים נתקל באכזבה אחרי אכזבה. „צחקו ממני“, מספר ירון, „אף אחד לא התיחס אלי ברצינות. איש לא היה מעוניין באמנות אפריקאית חדשה.“

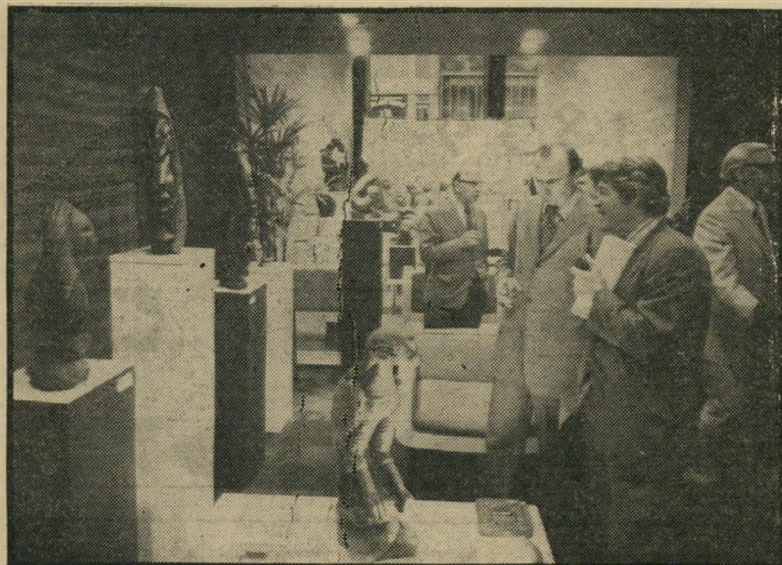
מספר שבועות רעב כמעט ירון ללחם, כשהוא שומר את שארית כספו כדי להוביל את הפסלים מהגמל למשרדי חברת הי תעופה הדרום-אפריקאית, ס.איי.א. ש-

(המשך בעמוד 36)

אתר את כותבתו של מוכר הפסלים. הסתבר כי זהו בן למשפחה בורית, שחכר מהממשלה מיכרה נטוש. הוא עצמו חוצב שם גושי אבן ענקיים אותם הוא מוביל ב- משאיתו לכפר של ביקתות שהקים בצפון טראנסוואל.

הכפר הוא מעין מהדורה אפריקאית של כפר האמנים הישראלי עין-הוד.

אחרי משאומתן קצר הפכו האפריקאי וירון לשותפים. הם הקימו חברה שכפר האמנים האפריקאי נמצא בבעלותה. ירון בחר כ-150 פסלים מיצירות האמנים הכ- שיים שכבר הושלמו, הטעין אותם על שתי אניות ושלחן לניו-יורק. לפני שיצא בעק- בות הפסלים לארצות-הברית עבר ירון קורס אינטנסיבי בתולדות האמנות האפרי- קאית. „הלכתי לכל המוזיאונים והספריות

- לשדרה החמישית

מבקרי אמנות נודעים סוקרים את פסלי האבן של פסלי הג'ונגל בתערוכה שנערכה במשרדי חברת התעופה הדרום-אפריקאית הלאומית בשדרה החמישית בניו-יורק. פסל הנשר במרכז התמונה נועד כמתנה אישית לנשיא ארצות-הברית ריצ'רד ניקסון.